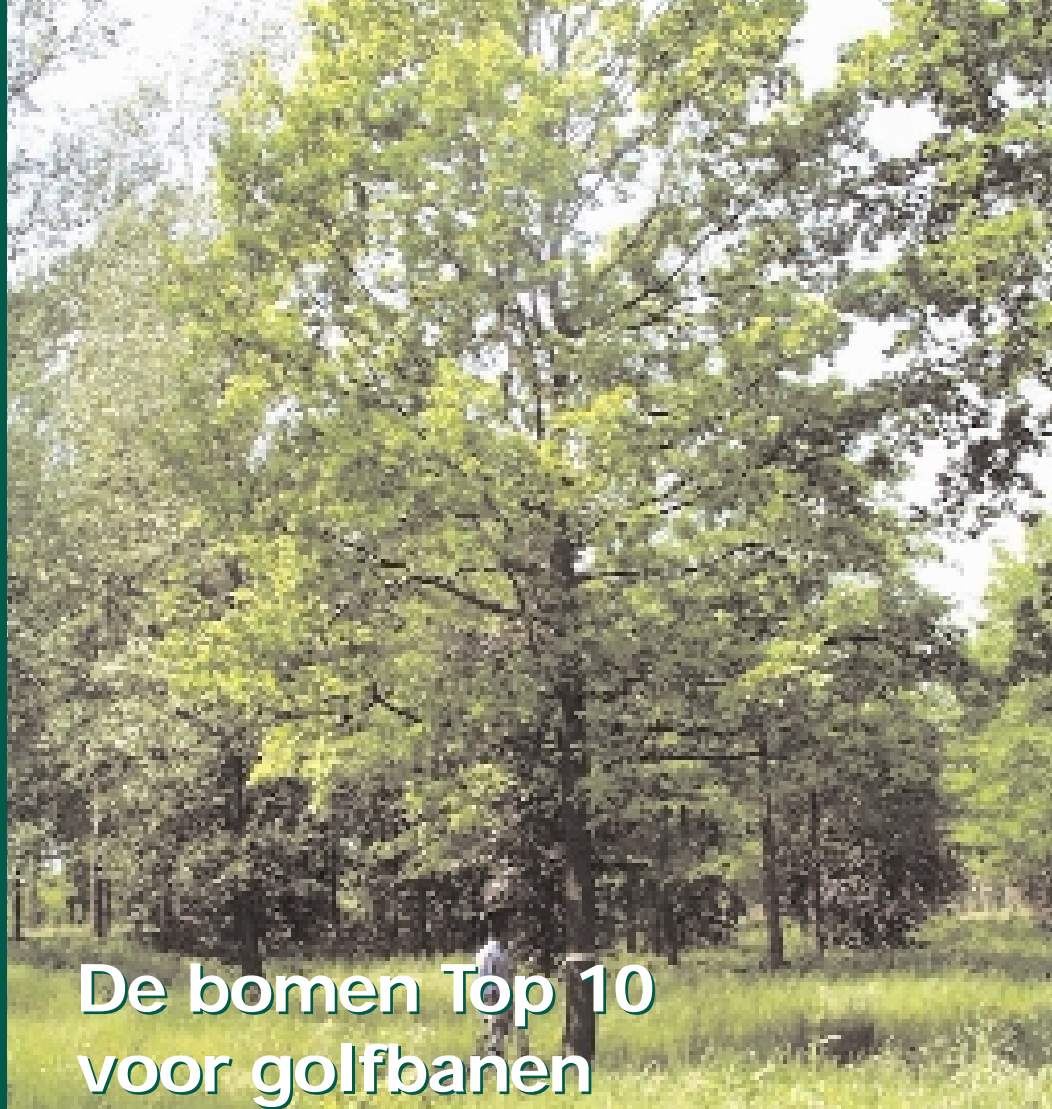

Golfbanen zijn net als de McDonalds. Waar je ook bent, ze zijn overal hetzelfde. Of niet? Wat maakt de ene golfbaan anders dan de andere? Er is meer waarmee een golfbaan zich kan onderscheiden dan het aantal holes of de kwaliteit van de kantine. Bijvoorbeeld, de plek. De inpassing in het landschap is essentieel voor het onderscheidend vermogen van de golfbaan.

Nederland heeft voor een klein, plat land een grote diversiteit aan landschappen. Van duinen tot veenweidegebied, van schrale heidevelden tot natte uiterwaarden. Bij de meeste landschappen zijn het de bomen die de derde dimensie vormen. De boomsoorten (wilg, eik), boomstructuren (houtwallen, lanen) en de hoeveelheid bomen – of juist de afwezigheid ervan – bepalen voor een groot deel de herkenbaarheid van het landschap.

Auteur: Judith Westerink

De bomen Top 10 voor golfbanen

Beuk vormboom
Boomwekerij van den Berk

Veiligheid

Door hun oppervlakte drukken golfbanen een belangrijke stempel op hun omgeving. Een golfbaan kan een smet zijn op het landschap, maar ook een aanwinst. De inrichting en het beheer kunnen het verschil maken. Als een ontwerper recht wil doen aan de omgeving van de baan, is de keuze van de boom- en struiksoorten de sleutel tot een mooie inpassing.

De landschappelijke waarde is slechts een van de vele functies van bomen. We willen bomen om de golfer meer te laten genieten. Bomen zijn mooi. Ze maken de fairway spannender omdat ze strategische mogelijkheden geven in het spel en vanwege het visuele effect van verbergen en doorkijken. Ook gebruiken we bomen voor praktische doelen om schaduw te geven tegen de brandende zon, als windscherm en als begrenzing van de baan. Bomen bieden veiligheid door een barrière te vormen voor rondvliegende ballen. Zo illustreren bomen een hoge verantwoordelijkheid van de ontwerper: balans geven tussen ecologie, schoonheid, vorm en functie.

Park, boomgaard of uiterwaarden

De verschillende boomsoorten geven een palet aan mogelijkheden. Met bomen kun je een

park maken (paardekastanje, rode beuk in een compositie met groepen en solitaires) of een bos (berk, eik, grove den in grotere aantallen bij elkaar). Of wil je een boomgaard (noten, kersen, peren) of een polder (rijen iepen en populieren)? Heeft de baan veel waterpartijen en een hoge grondwaterstand? Dan moeten het wilgen en elzen worden met riet en biezen. Met bomen kun je sfeer maken. Landelijk met leilinden, fruitbomen en beukenhagen. Dubbele lanen doen denken aan landgoederen. Ook de seizoenen kunnen een inspiratiebron zijn. Denk eens aan een lange lente met diverse bloeiende bomen en struiken zoals krentenboompje, peer of meidoorn. Of een herfstexplosie met diverse esdoornsoorten.

Inheems

Inheemse soorten sluiten goed aan bij de natuurlijke omgeving. Golfbanen zijn vaak prima plaatsen voor het spotten van vogels of eekhoortjes. Inheemse boomsoorten trekken veel meer biodiversiteit aan dan uitheemse. 'Rommelige hoekjes' met struiken, dood hout en afgevallen blad zijn goed voor kleine zoogdieren en vogels. Bloeiende soorten oefenen aantrekkingskracht uit op bijen en vlinders. Aansluiten bij de in het landschap voorkomende boomsoorten geeft de beste garantie dat de

bomen ook op de golfbaan willen groeien. Een verkeerde 'match' tussen boomsoort en groeiplaats is één van de meest voorkomende oorzaken van slecht groeiende en overlast gevende bomen. De groeiplaatsinrichting blijft echter een aandachtspunt, omdat bij de aanleg van de meeste golfbanen de natuurlijke bodem volledig op de schop gaat. Vaak blijkt het noodzakelijk voor de bomen aparte maatregelen te nemen, zoals gronduitwisseling of het toedienen van de juiste mycorrhizaschimmels.

Bestaande bomen

Als een nieuwe golfbaan wordt aangelegd, is er altijd sprake van een plek met een historie van inrichting en gebruik. Soms staan er bomen. Door deze bomen in te passen in het ontwerp, kan al vanaf de opening van de golfbaan van de kwaliteit van deze bomen gebruik worden gemaakt. Het ontwerp moet dan wel recht doen aan de groeiplaatseisen van de in te passen bomen en rekening houden met de afmetingen van hun wortelstelsels. Tot slot moet nog iets gezegd worden over de beperkingen van bomen. De bomen groeien

helaas niet tot in de hemel. Een aantal boomsoorten is gevoelig voor bepaalde ziekten en aantastingen. Sommige aantastingen, zoals lindebladluis, kunnen leiden tot overlast. Enige hinder door bomen is echter normaal. De schaduw kan ertoe leiden dat het gras minder goed groeit (hoewel er ook schaduwtolerante grassoorten zijn). Alle bomen geven 'rommel' in de vorm van afgevallen blad, naalden, takjes en vruchten. De plaatsing van de bomen is daarom van belang. Maar ook het wegschuiven van dennenappels om de bal goed te kunnen raken heeft zo zijn charme.

Ga eens fietsen

Golfbaanontwerpers zouden eerst een eind moeten gaan fietsen in de omgeving van hun golfbaan om inspiratie op te doen. Bovendien zouden zij zich meer in de eigenschappen en groeiplaatseisen van de te planten soorten moeten verdiepen. Deskundigheid op het gebied van bomen is overigens niet alleen bij het ontwerp van belang. Ook om de bomen goed te kunnen verzorgen, en om de veiligheid te waarborgen, is bomenkennis belangrijk.

